

sarek kormánya iránt, mint amely a régi nyomokon halad és mi biztosítékot sem nyújt a viszonyok javulására. De megegyeznek abban a követelésben is, hogy a delegációk és a Reichsrat haladéktalanul összehívassanak, még pedig nemcsak néhány napos ülészsakra, amelyen kizárólag a kormány által tervezett munkaprogramm intéztemék el, hanem rendes tanácskozásra, melynek során a bel- és külpolitika nagyproblémái megvitathatók legyenek. Sem a csehek, sem a délszlávok nem tagadják, hogy feltétlenül követelek a Hussarek-kabinet mielőbbi távozását.

Fővárosi ügyek.

A főpolgármester 300.000 koronás kölcsöne.

Dr Bárczy István főpolgármester 1917 augusztus 21-ikén előzetes adásvételi és egyben bérleti szerződést kötött Vesztróczy Jenő földbirtokossal. A szerződés tárgya a Németvölgyi-ut 49. szám alatt levő ház (udvarral és kerttel), amelyet örökségképp kapott a tényleges telekkönyvi tulajdonos, Vesztróczy Jenő. A hagyományozó az elhunyt Cserhalmay Ferenc volt, az ingatlan 1911 márciusban iratott át Vesztróczy Jenő nevére. De ugyanakkor följegyezte a telekkönyv a korábbi birtokos tulajdonjogi, illetőleg utóöröklési korlátozását, mely eképp hangzik:

„Vesztróczy Jenőt negyvenedik életévének betöltéséig, amennyiben Cserhalmay Ferencné, született Vesztróczy Mária elhalna, csak a birtok használati és kezelési joga illeti, magáról a tulajdonjogról rendelkezni jogosítva nincs, továbbá, hogy amennyiben negyvenedik életévének elérése előtt törvényes gyermekek hátrahagyása mellett halálozna el és az özvegy sem volna életben, akkor ezen ingatlan korlátlan tulajdoni joga törvényes gyermekeit, mint utóörököseket illeti meg egymásköztü egyenlő arányban, végül — amennyiben a negyvenedik életévének elérése előtt törvényes gyermekek hátrahagyása nélkül halna el, ugy ezen ingatlan, mint utóhagyományos, Budapest székesfőváros iskolai célokra szolgáló alapítványa kapja olyképen, hogy a jövedelem a magyar nyelv és magyar hazafiság iránti buzgóságukban kitünő, idegen anyanyelvű elemi vagy középiskolai növendékek gyámolítására fordíttassék.”

Vesztróczy Jenő még nem érte el negyvenedik évét és így még nem rendelkezik az ingatlan tulajdonjogával, ép ezért dr Bárczy Istvánnak nem adhatta el és nem is adta el örökségét. Bárczy ez okból 1917 augusztus 21-én csak előzetes adásvételi szerződést kötött Vesztróczyval, amelynek értelmében adásvételi szerződést kötnék majd, mihelyt a tulajdonjogi korlátozás megszűnik. Addig bérleti szerződés jött létre, eszerint dr Bárczyt 1929 július 31-ig bérleti jog illeti meg az ingatlanra, ha pedig eddig az időpontig Vesztróczy meghalna, az ingatlan a főváros iskolai alapjáé lenne, dr Bárczy István kárpótlásul 100.000 koronát kap egy biztosító társaságtól, amely az 518047. számú kötvénynyel arra kötelezte magát, hogy a főpolgármester urnak 100.000 koronát fizet, ha Vesztróczy Jenő negyvenedik életévé betöltése előtt meghalna.

Dr Bárczy szempontjából ennek a különös jogügyletnek két oldala van: egy ethikai és egy jogi. Az előbbit talán ne érintsük, mert hisz a párisi, londoni, vagy berlini polgármester aligha merne városa egyik nemzeti célú iskolai alapjának károsodására üzleti számítását fölépíteni, csak a jogi részt vizsgáljuk. Itt elég a budapesti I—III. kerületi járásbíróság 8195/1917. számú jogerős végzését idéznünk. Amikor dr Bárczy István a szerződés telekkönyvi biztosítását kérte, a bíróság ezt elutasította s ezt az alábbiakban indokolta:

— „Az ingatlanra Vesztróczy Jenő törvényes gyermekei, illetve ilyenek nélküli elhalálása esetére Budapest székesfőváros

iskolai célokra szolgáló alapítványa javára utóörökösödési jog van feljegyezve:

ez a feljegyzés a bérbeadó tulajdonjogának bekebelezésével kapcsolatosan rendeltetvén el, kétségtelen, hogy az ingatlan tulajdonjogát ugy annak használati és hasznélvezeti jogát az utóörökösödési joggal terhelten szerezte meg s tulajdonjogát csak az utóörökösödésre jogosítottak sérelme nélkül gyakorolhatja.”

Mindebből még a laikus is meg tudja állapítani, hogy a Vesztróczy-ingatlanhoz dr Bárczy Istvánnak semmi köze nincs, azt meg nem vehette s így el sem adhatja, senkire át nem ruházhatja, meg nem terhelheti.

Pár hónap mulva, ez év tavaszán, dr Bárczy István három ingatlant vásárolt, egyet a Gellérthegyen, kettőt a Németvölgyi-uton, a Vesztróczy-telek mellett.

A Gellérthegyen levő ingatlan az Antal-, Orom- és Bérc-utcák keresztezésénél van, a helyrajzszáma 13108/1., a nagysága 842 négyszögöl. Korábbi tulajdonosai: Gferrer Miklós, Grossmann Vilmos és Schoch Frigyes, 1918 május 31-én 84.000 koronáért adták el a főpolgármesternek.

A Németvölgyi-uton levő ingatlanok a következők:

10344/1. helyrajzi szám alatt 774 négyszögöl, azelőtt Reitlinger Dezső és neje született Kunz Eugénia nevéen volt, dr Bárczy István 1918 március 16-án vette meg 63.000 koronáért.

10345/1. helyrajzi szám alatt 737 négyszögöl. Dr Bárczy István 1918 március hó 19-én vásárolta 36.000 koronáért a Budapesti Önszegélyző takarékpénztár központi szövetkezettől.

Erre a három ingatlanra, amely összesen 183.000 koronába került, a vétellel egyidőben — 1918 március 17-én — 300.000 korona kölcsönt kért és kapott a főpolgármester a Magyar Országos Banktól.

Dr Bárczy Istvánnak a dr Jeszenszky István kir. közjegyző irodájában 230/1918. ügyszám alatt kiállított nyilatkozata mindenekelőtt megállapítja, hogy a készpénzkölcsön váltóval is biztosítva van, ami annál feltünőbb, mert első helyen betáblázott jelzálogkölcsönt nem kell külön váltóval is biztosítani. Ez nagyon meglepő és ijesztő vallomás, főpolgármesterek ugyanis nem szoktak bankoktól 300.000 koronás személyi hitelt kérni.

Ugyane kötelezvényben a már fölvelt 300.00 koronáról eként rendelkezik dr Bárczy István a Magyar Országos Banknál:

A kölcsönből 250.000 koronáig terjedő összeget az előbb említett ingatlanoknak az adás vételi szerződések szerint fizetendő vételárára, 50.000 koronát pedig az öndöklél már fennálló folyószámla tartozásom apasztására ezennel tulajdonozok.”

Ez is új dolog. Hogy a három ingatlan vételára csak 183.000 korona volt s így ennek kifizetésére nem kellett 250.000 korona, ehhez semmi közünk, de mi ez az 50.000 koronás törlesztés? Hogyan? Hát Budapest főpolgármesterének 50.000 koronát meghaladó fedezetlen folyószámlatartozása volt és lehetett egy budapesti banknál?

S nézzük meg ezt a 300.000 koronás kölcsönt közelebbről. A főpolgármester urnak 183.000 koronáért vett, többet nem érő ingatlanaira legfeljebb 50—60%-ot lehetett volna jelzálogkölcsönben kapnia. Miképp juthatott 90—100.000 koronás kölcsön helyett 300.000 koronához? Ezt a lehetetlen kölcsönműveletet igyekezett is elfogadhatóvá tenni. Leköti a Vesztróczy-féle ingatlant, amely nem az övé, amelyet a bíróság szerint nem lehet megterhelni, vagy megvenni. De hisz, ha a Vesztróczy-ingatlan a nevéen is volna, akkor sem érne el a 300.000 koronás kölcsönnek megfelelő értéket. A Vesztróczy-telek 70—80.000 koronánál nem ér többet, maga Bárczy is csak 100.000 koronára biztosítja Vesztróczy Jenőt. Ha tehát ezt a holdban lévő tulajdonjogot — szembehelyezkedve a bírósággal — elismerjük, még akkor is csak 250—260.000 korona az érték, amelyet